

کتابخانه فیضیه

تاریخ انتشار ۷۶/۱/۱۱

ولتكن منكم امة يدعون الى الخير

همايون

سال اول
آبان
۱۳۱۳

بسم الله الرحمن الرحيم

روحانیت در ایران

(تأسیس جامعه علمی قم تاریخ زندگانی حضرت آیه الله)

ایران از دیر زمان میهن علم و دانش و محل بروز رجال دین و فلسفه بوده و از طرف دیگر مرکز کثرت تشیع عالم را داراست و تنها مملکتی است در دنیا که جمعیت وی را از تشکیلات دولتی و ملی این مذهب گرامی تشکیل میدهد و آنان با همه آزادی و سرفرازی بمبادی مذهبی خود قیام مینمایند و از نکویش و آسایشی اجانب آسوده می باشند.

کتابخانه فیضیه

پیداست که این وضعیت کاملاً نیازمند به تأسیس مجمع روحانی و جامعه علمی دینی شیعی در خور خود میباشد که بدین وسیله احتیاجات روحانی را تأمین نماید و انجام وظایف دینی را عهده دار شود گرچه هیچگاه از جمعیت دینی کوچک و بزرگ در بیشتر از شهرهای ایران خالی نبوده لیکن هیچ کدام جنبه عمومی نداشته اند و همواره این نقیصه بواسطه سختی مسافرت بخارج برای انجام این مقصد وجود

این کتاب از نظر کتابخانه روحانیت در اصفهان در تاریخ ۲۳ شهریور ۱۳۱۳

کتابخانه روحانیت در اصفهان
شماره دوم
رجب
۱۳۰۲
میرزا محمد تقی
میرزا محمد تقی

داشته است

تا آنکه خداوند یگانه مصلح بزرگ حضرت ایه الله آقای (حاجی شیخ عبدالکریم حائری) مد ظله را برانگیخت وی را از عراق عرب بطرف ایران رهسپار نمود و در شهر عراق رحل اقامت افکند اهالی آن سر زمین به شایستگی وی برای ریاست روحانی پی برده و بر عزم متین و علم بیگران و دین بی آرایش و عقل کامل و اخلاق ستوده و دیگر خصت های نیکش آگاهی یافتند و دانستند که او یگانه شخصی است که دارای لیاقت و کفایت ریاست دینی و مرجعت تولید و اداره مجمع علمی شیعی میباشد

در همان اوان سالی تنک و قحط پیش آمد نمود (۱۳۳۶) که همه از وضعیت آنسال باخبرند حضرت ایشان با جدیتی تمام بجمع اعانات برای تنک دستان عموماً و برای علما و محصلین خصوصاً قیام نموده و بیشتر هم خود را صرف نگاهداری از اینان فرموده بطوری که گذشته از اینکه از آنها تلفاتی پدید نیامد در آسایش و رفاهیت زندگی کردند

قیام باین امر پیش بینی و حسن نظر مردم را درباره وی تأیید نمود تا آنکه عده از محصلین آن شهر و اطراف تحت سرپرستی و تعلیماتش گرد آمدند و در اولین دفعه مؤسسه علمی کوچکی تشکیل گردید و روز بروز بر احساسات مردم و کمک های مادی و معنوی نسبت باین مؤسسه زیادتیر میشد و ایشان نیز از هیچگونه نوازش و سرپرستی و عواطف و تشویقات درباره آنان دریغ نمیداشتند و هر گونه وسائل آسایش و خورسندی آنها را فراهم مینمودند در نتیجه روح جدیدی در کالبد آنان تولید گردید و با کمال قوا خود را متوجه بتحصیل نمودند

دیری نگذشت خبر این مؤسسه در اطراف پراکنده گشت و جذبه وی دانشمندان را از هر طرف بسوی خود کشید. وعده از افاضل نامی این سرزمین نیز بدانجا شتافتند و همواره بر توسعه و انتشار آن میافزود و این دوره حیات این جامعه علمی راه تکامل خود را میپیمود تا آنکه در نزدیکی بهار در سال (۱۳۴۰) قمری بر حسب درخواست جمعی از اهالی قم حضرت آیه الله باعده از افاضل بطرف قم حرکت نمودند و باهمه جلو گیری ها از اهالی عراق (زیرا بیم آن داشتند که شاید این مسافرت موقتی دائمی گردد و از محضر مقدسش محروم گردند) - در روز دوم نوروز با استقبال کامل و اهمیت فوق العاده که بیش از آن متصور نیست وارد قم شده و بر حضرت حجة الاسلام آقای شیخ مهدی قمی وارد و ایشان نیز از هر گونه پذیرائی که لایق وی بود خود داری نکردند

چنانچه اکنون معمول است در همان موقع نیز در موقع نوروز عده بیشمار از عموم طبقات ایران از علماء و اعیان و تجار و سایر اصناف از بسیاری از شهرهای ایران بقم میآمدند در آن هنگام که مصادف با ورود حضرت آیه الله گردید فرصت را از دست نداده همواره با اهالی قم درخواست اقامت قم را از ایشان مینمودند. بالنتیجه پس از درخواست های زیاد و امتناع ایشان از توقف بقم بواسطه مانعیت اهالی عراق بمساعدت قرآن مجید (و اتونی باهلمکم اجمعین) توقف بقم را اختیار نمودند و آنها هم مخارج نقل محصلین را از عراق بقم عهده دار شدند سپس حوزه علمیه از عراق بقم منتقل گردید

این انتقال در روحانیت ایران انقلاب جدیدی را پدید آورد و در مرکز و ولایات انتشار فوق العاده پیدا کرد و در مدت کمی جمعی

کثیر از سایر نقاط ایران بطرف قم رهسپار شدند و روز بروز بر جمعیت وی افزوده میگردد. در این مدت بواسطه موقعیت و اهمیت حوزه قم قضایا و پیش آمدهائی رخ نمود که اکنون از شرح آن صرف نظر مینمائیم - چند سالی پیش نگذشت که عده از افاضل دروس خود را تکمیل نموده و بشهرهای خود مراجعت نمودند و در آن شهرها مثل همدان و کاشان و عراق و جاهای دیگر شعبهائی بسرای حوزه مرکزی تأسیس گردید و همچنین از سایر نقاط و ممالک اسلامی ارجاعاتی بقم گردید و خود مجمع علمی شیعی در تمام عالم اسلامی گشت

و نیز امیدواریم که یک مؤسسه تبلیغی برای نشر حقایق دینی در اطراف و ممالک دیگر باین جامعه دینی ضمیمه گردد تا بیشتر از این ممالک مختلفه از این کانون علمی بهره مند گردند

شرح و تاریخ زندگانی حضرت آیه الله

مولدشان در حوالی یزد سال (۱۲۷۶) و از آنجا برای تحصیل به یزد آمده پس از خواندن سطوح بطرف کربلا مسافرت فرمودند و بمرحوم علامه اردکانی وارد و ایشان را بسامرا خدمت علامه اکبر میرزا حسن شیرازی فرستادند و نزد آن مرحوم و مرحوم آقا سید محمد اسقهای تحصیل فرمودند پس از فوت مرحوم میرزا سال ۱۳۱۳ بنجف حرکت فرموده و چندبهم در آنجا اشتغال بتحصیل داشته اند و فضلاء آنجا به بلندی مقام علمی ایشان پی بردند از آن پس بایران آمده و هشت سال در عراق توقف نمودند و ثانیاً بعراق عرب رفته و در کربلا قصد اقامت نمودند برای اینکه دوچار حوادث آنوقت (مشروطه و استبداد) نگردند بر حسب مسلك دیرینه خود که مداخله در اینگونه کارها ندارند - و از آنجا باز برای زیارت مشهد رضوی بایران حرکت نموده و پس از زیارت ارض اقدس در عراق توقف نموده و تأسیس حوزه علمیه را فرمودند

بقیه دارد